

gedjen, hanem azon legyen, hogy Barcelona a' szerint adja-meg magát mint Cadix. Eleibe terjesztvén Gen. Berge ezen kir. határozást a' spanyol Generálisnak, ettől azt a' választ vevé, hogy magát védelmezni fogná. Ezolta számos békekövetek jövének a' Marsal' Hadiszállására, de ő egyet sem akar elfogadni, hacsak a' helynek minden feltételek nélkül való általadatásával nem jó. De mind e' mellett is újra elfogadta tegnap este Oberster Montserrátot, ki mi hírrel jött, még nem tudjuk. Azt állítják, hogy Minának a' Marsal Oct. 17d. előtt igen hasznos feltételeket ajánlott, nevezetesen egy hajót, mellyen familiájával 's javaival oda mehet, a' hova akarja. Mina alkalmasint meg fogja banni, hogy ezt el nem fogadta. Azonközben az ostromlás' munkája mindegyre folyik; Francia Országból és Figuerasból száz ágyút várunk.

Leridából, Oct. 22d: Oberster Tholose, az 5d. osztály General-stábja' Vezére Leridába küldetett, hogy ezen helyet kérné-fel. Midőn a' 'Capitulatio' cikkelyei már készek 's alá is valának írva, azt kívánták a' helybeliek, hogy az őrizet-seregből küldetnék Madritba egy Tiszt, kísértetvén egy francia Tiszt által, 's hoznának bizonyos tudósítást a' történeteknek igazsága felől. Alig ment-el azonban a' két Tiszt, hogy a' Militziák fellázzadtak, 's az ellenségeskedéseket újra elkezdék. Marsal Lauriston, ki már ekkor túl volt Leridán, ismét visszament oda, a' helyet körülkeríté 's megizente a' városnak, hogy ezennel hozzá kezd annak ostromlásához, 's ha csak egy Francia esik is el, tüstént kardra bányja az egész őrizetet. Ez a' nyilatkoztatás foganatos leve; Lerida megnyitá kapuját, 's a' helyet seregeink elfoglalák. Marsal Lauriston erre egész Patantyússágával Tarragona alá ment.

Az Echo du Midi jelenti Toulouse-ból Oct. 24dikéről, hogy Gen. Szan-Miguel sebeiben megholt.

Az Oct. 29dikei Moniteur szerint Marsal Moncey így ír Sarriából Oct. 22d. a' Hadi-Miniszterhez: Seo d' Urgel a' szövetséges királyi seregek' hatalma alatt van, 's Ő catholicus Felségének felsőségét megismeré. Az őrizet hadifogoly 's Francia Országba vitetett, száma 916, öszveszámlálván Tiszteket és közembereket. Eleségek még valami két hónapra való volt. A' szövetséges seregek tegnap reggel 8 órakor foglalák-el az erősegeket. Gen. Hurel nagy ügyességgel és vitézül kormányzá az ostromot. Gróf d' Yson 2d. Línea-regementbeli Fő-Hadnagy, ki eleitől fogva jelen volt az ostrom körül, igen jeles szolgálatokat teve. Második jelentésemben meg fogom nevezni mind kik magokat jelesebben megkülönbözteték.

Egy Gibraltári levél szerint, melly Oct. 16d. költ 's Madriti Ujságokban közöltetik Sept. végén és Oct. elején valami 1500 szökevények érkezének oda Cadixból 's spanyol Orzágnak egyéb helyeiből. Ezek között megnevezi a' levél Bertran de Lyst az ismeretes Madriti pénz-kereskedőt, ki egy spanyol hitelezőjének hírnasága szerint fogsagra vettetett.

Oct. 22d. jelenti a' Restaurador, hogy a' constitutiós Igazgatásnak né-melly titkos irasai találtattak-meg, 's közöttök egy Lajstrom, melly szerint különböző titulusok és színek alatt 1853,287 Real osztogattott-ki különböző személyek között. Arguelles 86,000 et, Zorraquin 141,000 et, Florez-Estrada 300,000 et, Zamalarregui 135,000 et, Sorela 99,000 et, Sanchez 98,000 et kapta.

Oct. 31d. következő tudósításokat közöl az Etoile:

Peniscola meghódolt a' Királynak.

Canceres városát Extremadurában, melly a' hegyetlen Empecinado' megtámadásait gyakor ízben visszaverte, utóbb nagy szerencsétlenség érte. Értésekre esvén ugyanis a' lakosoknak, hogy az említett haramia-vezér újra fenyegeti városokat, ellene mentek, hanem a' városból nagyon messzire távoztak. Empecinado használván az alkalmatosságot, a' városba nyomult. A' házakat kiprédáltatta, 's a' várost felgyújtatta, úgy hogy a' Szercesen-útsza, a' Franciscanus-klasztrom 's több más épületek a' lángok' prédájává levének. A' tűzben megégett személyek száma 170-re megy; 's a' felkonczoltattaké még ennél is többre. Empecinado, érdemes hadi pajtásának Minának nyomdokait követvén, a' város' ispotályában minden betegeket megöldöstetett. 'S ezen istentlenségeket, mellyek még vad népek között is hallatlanok, a' Madriti és Toledo-i Militziákkal együtt követé; el ez a' gonosztévő.

A' francia nagy Fő Hadiszállás, Oct. 21d. Baylenben, 22d. la Carolinában, 's 23d. Szánta Cruz de Mudelában volt.

A' Quotidienne Oct. 30d. következő levelet közöl, melly Barcelona falai alatt Oct. 25d. költ: „A' Mina meghódolását még igen korán hírlelék, ő és Rotten ezen vannak, hogy prédálásal 's a' nép nyomásával szerzett teméntelen kincseiket megmenthessék. Vége felé közelgetvén pályájok, minden nap rendkívül való adót vetnek a' lakosokra; sanyargatják a' gazdagokat, hogy meguntassák velek a' Barcelonába lakást, 's akkor úgy adnak nekik passust, ha hat esztendei adójokat előre lefizetik. A' mint a' Cádixi történeteket meghallák, azonnal három hónapi adót csikartak előre a' Contribuenschen. Értésekre esvén a' Királynak megszabadítása, Oberster Montserrát, Rotten General-stábjá'

Vezére békekövetül küldetett Marsal Monceyhez. Más nap pedig francia részről Gen. Berge ment Barcelonába. Hogy azon bényomást, mellyet ezen alkudozó Tisztnak meglátása a' lakosokban szerezhetett volna, eltávoztathassák, a' Generalis elébe egy zárt szekeret küldének a' kapuhoz, 's így ment az Rottenhez, mivel két óráig mulatott egy bécsukott szobában. Azt mondják hogy Rotten és Mina azt kívánták, hogy a' várost általadván, a' Montjuichi erősséget és fellegvárat megtárhassák, tíz hajót kapjanak magok számára, mellyek meg ne motóztassanak, végre hogy political magokviséletére nézve bocsánatot nyerjenek; hanem ezen három feltételeket az Angoulemi Herczegnek kell előbb helybehagyni. A' Marsal nem bocsátkozhatott efféle különös ajánlásokba, mellyért is megparancsolá, hogy az ostromlási munka folytattassék. Úgy hiszik, 12 nap alatt minden ostromló-ágyúk Batteriákba fognak állíttatni. Az e' végre fordítandó ágyúk száma százra megy. Montjuich erőssége, a' mint hallik, ostrommal fog bévétetni, még pedig azon plánum szerint, mellyet a' General-stáb' Vezéro Marquis Marcellac készített, 's maga is fog végrehajtani. Rotten, hogy annál szorosabb zabolán tarthassa Barcelonát, Montjuich erősségébe vonta magát, melly a' várost fedezi. Őrizet-serege jó karban van, 's az élelemnek és hadi szerkeknek sincs szükiben. — Azt mondják, hogy Molitor és Lauriston Marsalok Cataloniába mennek, hogy ottan a' még ellentálló helyeket meghódoltassák, 's azal a' 4d. Armada-testet Francia-Országba visszavezessék.

Portugallia.

Oct. 5d. — 12dikéig terjedő Lisboanai Ujságveledek kivonásait közölvén)(*

a' *Moniteur*, Oct. 5-dikéről ezt írja: Ma reggel nap feljöttkor a' sz. György fellegváráról 101 ágyú' szalvo-lövése jelenté ő catholicus Felségének szerencsés megszabadulását, 's a' francia seregeknek Cádizba meneteleket, melly lövéseket a' többi erősségeknek és a' kikötőnek ágyúi visszazonozának. Délben és estvo is éppen ennyi ágyú-lövések történtek. A' város kivilágosított. — Oct. 10-dikéről: Egy királyi Decrétumnál fogva parancsoltatik, hogy az Azorei szigeteken, hol az anarchiai principiumok nagy zürzarart okoztak, a' csendességnek újra lehető helyreállítása végett, a' political vélekedések miatt elkezdett törvényes vizsgálatok, még ha a' vélekedések nyilvánosság tettek által bizonyosítottak is hó, félbeszakasztassanak, ha t. i. azon vétségek a' Portugalliai Restauratio előtt való Epochában történtek.

Franciaország.

Gen. Savarynak közelebb jelentett könyve az Enghieni Herczeg' elfogatásáról, peréről, megöltetéséről és megöltetéséről megjelent, 's az első kiadást, melly 4000 nyomtatványból állott, kevés órák alatt elkaphotta a' Publicum. Ezen munkácskának kiadásában, melly az ő emlékezetes-írásainak hivonása, az vala a' célja Savari Úrnak, hogy 1) magát kimentse hogy tudva és közvetlen a' Enghieni Herczeg' elfogatásában és halálában részes nem volt; 2) hogy megmutassa, hogy nem Napolcon volt ki a' megöltetésre parancsolatot adott, sőt hogy ő hajlandó lett volna meghaladni a' Herczegnek abbéli ajánlását (mellyről a' Herczegnek Napolconhoz intézett levele, annak halála után adatott által) melly szerint a' francia Ármadánál kész Vezérséget fogadni-el; végre 3) hogy hēbizonyítsa, hogy a' Herczeg ellen (Napoleon' tudta nélkül) az akkori

külső Ministerium' feje kezdett és végzett-el mindeneket.

Nagy Britannia és Irlandia.

A' *Literary Gazette* Oct. 25-d. a' 2d. Éjszak-nyugoti Expeditiónak némelly közelebbi környűllásait közli, mellyeket az ottan volt Tisztek magok beszéllének. Az előadásnak summája ez: „Az utazásnak célja, melly az volt hogy a' Barrow útjánál inkább délre eső és járhatóbb utat találjanak Éjszak-nyugotra, el nem örődhetett, hanem csak annyi világosodott-meg, hogy az amērikai száraz föld valamely tenger-szorosson végződhetik, melly nyugot és dél-nyugot felé terjed, de tíz ánglus mérföldnyi szélességű jég-bástyától vétetik-körül, melly úgy látszik soha sem olvad-fel, különben benne látszanak itt ott némelly repedések, mellyeken víz buzog fel. Éjszakra száraz van, melly, a' mint a' lakosok mondják, számos szigetekre osztult, 's a' Bassini tengeréből és a' Barrow útja között terjed-el. — Meg kell jegyezni, hogy Kapitány Parry csupán 10 vagy 15 ánglus mérföldnyire ment-bé ezen tenger szorosságának belsőjébe; hanem próbatételeit két nyáron újította-meg egymásután. El vala végezve, hogy még egy telet itten fogunk eltölteni, hanem minthogy a' harmatozás' ideje csak Aug. 11-d. kezdődött, letett róla a' Kapitány, hogy ezen késői nyárból valami hasznot vonhasson, 's visszatért Angliába. Megmaradott idejét az Expeditió, a' Middleton 's több tengeri utazók által felfedezett tenger partoknak és öblöknek felmérésében tölté. Általjárast sehol sem találtak 's csupán egy folyóra akadtak, melly valamely tóból eredett, a' mellyből a' lakosok' beszédénél fogva, egy másik is folyik a' tulsó oldalon, hibetölképen a' földszeli tenger felé. — A' színjátékok és egyéb mulatóságok nem valának annyira divatjában

ezen második, mint az első Expeditió-
nál. Egyetértés és jó kedv sem valának
olly mértékben mint akkor. Még a' fris
hús sem esett olly jól. Csupán a' jégi
sejér medve és az arcticumi farkas vadá-
szat tett valami változtatást a' tetelésnek
egyformaságában; de ama merész szá-
razi kicsapásokat elhagyá ez úttal a' Ka-
pitány, mellyek az első útazást olly ne-
vezetessé tevék. — A' hajós legénységet
két ízben látogatók Eskimo csoportok;
ezeknek jóforma termetek van; hanem
igen piszkosak. Aszszonyaik, kiknek ha-
jók erősen fekete 's olly kemény mint
a' lőszőr, eleinte félelmeseknek mutaták
magokat, de a' Matrózokkal még is csak-
hamar megismerkedének. Ezen Eskimók
valamelly jó aszszonyi lélek maradékai-
nak tartják magokat; ismernek még, a'
mint mondják három állatfajokat, mel-
lyek valami rossz aszszonyi lélektől szár-
maznak, ilyenek p. o. az Ikkalilok vagy
az amerikai száraz földi vadak, a' Ca-
blunok vagy Európaiak, kiket csupán
hallomásból ismernek, és, a' kik, — a'
mint néminémű tartózkodással 's egy-
szersmind udvarisággal magokat kifeje-
zék — az ő kutyáik. Szép jele ez a'
rokonság azon középszerű képzeletnek,
mellyet felőlünk Cablunokról, magok-
nak formálnak! Magokat Euncéknak ne-
vezik, 's az Eskimo nevezetért, melly
nyers hús cvőt jelent, erősen haragusz-
nak. Hanem úgy látszik mind e' mellett
is, hogy a' férjfiak megeszik ollykor
az állatok fogott vadnak nyers húsát,
mellyet az aszszonyok mindenkor meg-
szoltak főzni. — Ezen vadaknak hó guny-
hóik elmés alkatásuak. Három, lóhere
levél formán egybeszerkeztetett gunyhók-
nak van egy közönséges bójárása bizo-
nyos hosszú folyosón keresztül. Egy
gunyhóban nem lakik több egy familiá-
nál. A' kutyák a' folyosón tanyáznak,
a' melly igen alacsony, 's rajta a' kül-

ső levegő keresztül nem hathat. Belől
kemény hó négysegek vannak, granit-
kő formán kifaragva, és egymásra rak-
va, úgy hogy a' gunyhó szinte kő épü-
letnek látszik. Ezen 9 láb magasságú
és 8 láb szélességű szobában köröskö-
rül vad állatok' bőrével terített pad van,
melly ülő- és egyszersmind alvó-helyül
szolgál. Ezen gunyhók halzsír-mécs' tü-
zével fűtetnek-bé, 's a' világosság egy
ablak gyanánt szolgáló jégkariban által-
hat-bé. Ez a' leírás szorosán egyez az-
zal, mellyet Latrobe Herronhuter Mis-
sionárius a' Labradori Eskimók hóguny-
hoiról közölt. — Ezen Nemzetség ala-
kosainak vagy Angokojainak szemfény-
vesztéseik éppen azok a' mi a' Grönlan-
diaiaké ugyan azon nevezet alatt. Az
alakos, minekutána nérséges köntösö-
ben, tagjainak iszonyatos jártatásával,
's hasból beszéllés' segítségével, a' lé-
lekkel való értekezését előmutatta volna,
mint a' megholt a' földre lerogyik; ek-
kor minden mécsék kioltatnak 's a' bor-
zasztó setétségben, az alakos' felesége
férje' köntösére több bőr-darabokat ag-
gat, mellyeknek hasznát ezennel meg
fogjuk érteni. Az alakos lassan-lassan
ismét megkapja érzéseit; felébred, 's az
al-világban tett fáradságos útjából ki-
pihenvén magát, kezdi beszélleni, hogy
midőn az alvilágnak mélységeiben buj-
doldott, miként közelített feléje egy csu-
da-állat, melly minden czethalakat és
czetlovakat körmei között tartott; mint
kérte ő ezen csudát bocsátaná szaba-
don azon állatokat, hogy az Euncék
(Eskimok) azokat foghassák-meg; mint
vágta-el a' csuda-állatnak elsőben egy
körmét, azután kettőt, végre az egész
lábát. „Holnap“ így hiált ekkor „ismét
eljö a' hal. 'S ha alvilági tetteimben ké-
telkednétek, nézzétek ezen halbőr-da-
rabokat, mellyeket a' pokolbéli lelkek,
győzedelmeimnek dicsőségül köntösöm-

ré aggattak.“ — A' Kapitány Parry nagy áron tudott egy efféle bőrre szert tenni. — Ezen vadaknak lábikaik czethál-szálkákából és czethál-bőrből állanak, hosszúságok 26 láb, szélességek feljül 19 alól 9 1/2 láb; könnyüségek csudalkozásra méltó, 's mintegy repülő halak. — Azon nevezetességek között, melyet az Expeditio magával hozott különös említést érdemlenek az Eskimók' kutyáji, melyek terehordásra látszanak alkalva lenni. Az Eskimo nyelvnek valami 200 szavait szedték-össze, melyek hasonlóak azon Eskimo szójejtésekhez, melyeket ama nagy nyelv-visgáló Hallai Professor Vater, olly remekül analysált Mithridatesében.“

Egy másik Ujság, minthogy mostanában minden ánglus közönséges levelek az Éjszaki földszarka körül tett Expeditioval telnek-el, így ír az Eskimók-ról: Kapitány Parry olly Eskimókra talált, kik ezelőtt soha sem láttak még Európaikat. Ezek rézszínűek, hajaik hosszak és simák, szemekik igen feketék. Különös benne hogy a' hadról semmi képzeletnek nincs, 's közöttök Vezért nem lehet észrevenni. Melly két dolog mind azon észrevételekkel ellenkezik, melyeket ekkoráig a' vad Népek körül tettek. Lépnek valami házasság formára egymás között, hanem minden férjfi annyi aszszonyt vehet, a' mennyit vadászatjából eltarthat. A' barátok között szokásban van, hogy feleségeiket bizonyos időre egymással megosztják, 's ezzel egymás iránt nagy tiszteletet láttatnak bizonyítani. Sok kutyákat tartanak, melyeket szánakba szoktak befogni. Ezeknek a' kutyáknak, szőrök helyett igen finom gyapjok van. Az Új-Foundlandi kutyáknál valamivel kisebb természetűek. Kapitány Parry 16 ilyen kutyát hozott magával. A' melly levegőt gunyhóikban bészívnaak meleg és nedves egyszersmind.

A' hidegről melegre hirtelen való mentel gyakori meijgyúladást okoz nálók. Ezen emberek igen tisztátalanok, teljes életelben soha sem ferednek se nem mosdanak, 's a' féreg majd megeszti őket. Vadász-szereiket állatok' csontjaiból és halszálkákából készítik. Minden dolgot használnal fogva tudnak csak becsülni, így p. o. nagyon becsülik az Európaiaknak késeiket, szegeiket 's több efféle szereiket. Ez az egész Nemzetiség csupán 250 főből áll. Semmi más ágazattal nincsenek atyafiságban, hanem az éjszak-amérikai vadakról hallottak beszélni, 's tőlök felette igen iríóznak.

A' Courier így ír Oct. 27d: „A' Morning-Chronicle ma igen borzasztó hírekét és vélekezéseket terjeszt. Azt hiszi hogy az Admiralitásnál nagyobb mozgások vagynak 's nagyobbak a' tengeri készülétek, mint a' Publicum gondolja.“ — „Az Igazgatás valójában erősen kezd nyughatatlankodni azon következesek miatt, melyek a' Francziáknak a' Félzigéten vett győzedelmekből erednek, — Egészen másként fordultak a' dolgok, mint előre képzelték.“ — Azt állítják, hogy Párizsi Nagy-követünknek a' francia Igazgatás elébe terjesztett némelly kérdéseire igen kétértelmű feleletek adattak, melyek-re nézve erőszakos lépésekre kell alkalmasint vetemedni, hogy Sir Viliam A' Cournak az ánglus Reclamansok károk megtérítését illető Szerződését védelmezhesük.“ — Emlékezhetik reá a' Publicum“ mond tovább a' Morning-Chronicle „hogy ezelőtt néhány hónapokkal Sir Owen' kormánya alatt egy hajós-sereg allítottott Nyugoti-Indián, 's akkor minden az hitte, hogy Owennek Cuba' megtámadása iránt parancsolatajai volnának; de a' dolog nem úgy volt. Ő azon útastást vevé, hogy annyit érő spanyol jószágot foglalna-el a' tengeren, a' mennyiből a' feljebb említett kárvallottak kielégíthetnek; azonban

egy sebes Fregát által csakhamar ellenkező utasítást küldének utána, midőn t. i. azon kárpótlások iránt Madridban 1823 Mártz 12d. szerződés köttetett. Minthogy azonban Ferdinánd Királynak Cadixből lett elutazása után költ Decrétuma ezen Szerződést semmivé teszi, 's ha az kegyelem útján megtartatnék is, a' határtalan spanyol Igazgatás nem egy könnyen fizethetne francia kezeség nélkül, melyre pedig Villele Úr ismét nem igen lehet hajlandó; könnyen megeshetik hogy Sir Owen előbbeni utasításának végrehajtása iránt fog parancsolatot venni."

(A' Courier válasza következik.)

Helvétziai Szövetség.

Lutzern városának és Republicájának fő tanácsa következő pontokból álló határozást tétete közönségesse Oct. 17d: 1) Semmiféle időszakos vagy folyóírás, melly vallásos vagy political tárgyról szól, akár helyben akár másutt nyomtatott, 's akár van előtte az író vagy kiadó neve akár nincs, ezen Kantonunkban nem árultathatik; vagy más módon közönségesse nem tehető, ha csak elébb reá a' nevelésre ügyelő tanács engedelmet nem ad. 2) Ezen engedelemnek megnyerhetésére nézve az eladandó vagy elterjesztendő könyvből egy nyomtatványt bé kell adni a' nevelésre ügyelő tanácsnak, melly a' könyvet megvizsgálván, ha azt arravalónak tartja, tartozik az engedelmet nyolcz nap alatt kiadni. Ha pedig azt ítéli hogy a' könyvet nem lehet árultatni, annak közönségesse tételét felfüggesztheti addig, míg okait ugyancsak nyolcz nap alatt a' fő tanácsal közli, a' mikor a' dologban véghatározás tétetik. 3) Ha olyas időszakos vagy folyóírás' árulásáról vagyon kérdés, melly ezen Kantonban nyomtatott, akkor a' könyvnek vizsgálat alá hocsátatásával, annak írójának vagy kiadójának, és a' kinek költségén kijött

vagy a' ki nyomtatta, mindenkinek neve megneveztessék, ha hogy ezek már a' könyvben magában meg nem volnának nevezve, különben engedelmet semmi esetben sem lehet nyerni. 4) A' kik az első pontnak feltételei ellen, vallásos vagy political tárgyú időszakos vagy folyóírást adnak-ki, azt árúlják vagy terjesztik ezen Kantonban, azok az illető Policzaj-bíró elébe idéztessenek, ki őket a' náluk találtatott nyomtatványok' elvételén kívül, még pénzre is büntetheti 50 Franktól 150-ig. Ezen feljül az afféle esetekben fentartjuk magunknak, hogy az írókat, kiadókat, nyomtatókat vagy terjesztőket a' könyv foglalatjáért törvényes úton vonhassuk feleletre, ha t. i. arra nézve valamelyikőjük alkalmatosságot szolgáltatott volna. 5) Jelenvaló határozásnak rendszabásai által a' személyes panaszlásnak és olégtételkeresésnek jussai az ezen Kantonban nyomtatott akármely természetű 's tulajdonságú könyvekre nézve semmi csorbúlást vagy határok közé való szorítást ne szenvedjenek. 6) Szemesen fel kell még vigyázni a' nevelésre ügyelő tanácsnak a' könyvnyomtató műhelyekre, a' nagyobb nyomtatott munkákra, 's mindenféle közönséges folyamatban lévő nyomtatványokra, a' millyenek nevezetesen az Újságok és Journalok. 7) Jelenvaló rendelkezésnek végrehajtására nézve, a' nevelésre és jó rendre ügyelő tanácsaink, a' mennyire mellyiket illeti, megbízatnak. 8) Különböen hogy ezen határozásunk annál inkább közönségesse lehessen, olvastassék-fel a' predikáló szökekből, szegztessék-ki, 's hivatalos-leveletünkbe nyomtatassék-bé.

Nov. 10d. a' Státus-papiró- sainak közép-árrok:

Státus Kötelő levele 5 pCtmal Conv. P. 8: 5/16;
Ugyan az 2 1/2 pCtmal; Sorvonásos Kötés 1820-

ról C. P.; — Ugyan az 1821-ről 100 f. C. P. — Bizonyítás 1821d. Költsönről 100 fért C. P. — Bécs Városi Bankó Obligatiók 2 1/2 pCtmal 38 3/4; 100 for. C. P. 249 7/8 for. V. Czban. 1 Bank-Actia 913 1/3 for. C. P. Cs. Arany 11 for. 33 xr.

Magyar Ország.

Nov. 5d. így írnak a' Hazai Tudósítások: „Ns. Komárom Vármegyében Virihen szomorú gyász lepte el azon házat, melly eddig a' barátságnak és a' magyar nyelv virágoztatásának kedves lakhelye volt. Tek. Györkényi Pyber Benedek Úr T. N. Komárom 's több Vármegyének Táblabírája, hosszas betegsége után becses életének 65d. esztendőjében Oct. 18d. megszűnt élni. Nem kétkelhetünk, hogy ezen hír a' magyar Literaturának minden Barátait bánatos érzésre fogja fakasztani; mert Pyberben olly Hazafit látnak elhúyni, ki nyelvünknek bajnokát, halhatatlan emlékeztű Baróthi Szabó Dávid Urát, változhatatlan szíves barátsággal holtáig úri házánál ápolgatta 's így annak a' gond nélkül való dolgozásra csendes magánoságot szerzett; ki minden magyar Literátorhoz buzgó indulattal viselteiet és a' magyar könyveket nemcsak becsülte, hanem költséggel is napfényre segítette; ki önnön maga is Senecának fordításán dolgozott, és a' tudós Papokkal, kiket e' végből magánál igen örömet látott, a' magyar nyelv iránt támadt kérdésekről vetekedni örvendett. Illy barátságos indulatú; egyenes lelkű, nyájas társalkodású Hazafit, és nyelvünk' kedvellőjét vesztettük tehát el Pyber Benedek Úrban, kinek híre mind addig fenmarad, míg a' magyar nyelvnek Árpád' maradékainál

becse leszen. Vajha a' Magyarok' Istene, helyette több olly Hazafiakat támaszson, kik nagyobb tehetséggel bírván, a' nemzeti nyelvet és magyar írókat most, midőn már nyelvünk jeles virágzásra emelkedett, még hathatósabban gyámolítsák. Pyber Benedek Úrnak és az ő boldogult atyjának Ferencznek halhatatlan érdeme leszen az, hogy Literaturánk' első felemelkedését barátságosan gyámolították; mert hazafiai tisztelettel kell említenünk, hogy a' Pyber ház volt az, mellyben a' barátság' szárnyai alatt vagy támadtak, vagy tökéletesedtek tiszteit Szabó Dávidunknak minden munkái. Azért méltó, hogy minden Hazafi tisztelje nyelvünk culturájának ezen hőlcsojét és áldja a' boldogultnak Özvegyét is Tek. Horváthy Borbála Aszszonyt és egyetlen fíját Ignácot.“

„Budán, Oct. 28d. meghalt Tek. Burián János Úr, Komáromi fi, a' Nagymélt. Magyar kir. Helytartó-tanács' Registratora, a' királyi pecsétnak ezen fő Tanács mellett, és az Archivumnak Gondviselője, életének 61d. esztendőjében. Ezen munkás Tiszviselő 38 esztendőket töltött a' Hazának és Királynak szolgálatjában, mindenkor olly serény buzgósággal, olly pontos szorgalmatossággal 's olly lelki ismérret szerint való hívséggel, hogy Előljáróinak teljes megelégedését és hivatalbeli társainak barátságát nagy mértékben megnyerte. Ugyan ezen magaviselete emelte őtet az Accessitaságból fokonként, a' mostan dícséretesen viselt tisztségére, mellyben úgy szűnt-meg élni, hogy mindeneknél, kik ismerték, maga iránt jó emlékeztet hagyott, és azt mint szép örökséget, maradvékaira is általszállította.“